

SÂLİH KULLARIN MÜKÂFATLARI

Bismillâhirrahmânirrahîm.

Elhamdülillahi rabbi'l-âlemîn. Âlâ külli hâlin. Hamden kesiran tayyiben mubareken fih. Ve's-salâtü ve's-selâmü alâ seyyidi'l-evvelîne ve'l-âhirîn. Muhammedin ve âlihî ve sahibihî ecmaîn ve men tebi'ahû bi-ihsânin ilâ yevmi'd-dîn. Salâten ve selâmen dâimeyni mütelâzımeyni ilâ yevmi'd-din.

Emmâ ba'dü fağlemu eyyuhel ihvan fe inna eftalil kitabı kitabullah ve eftalil hedi hediye seyyidil Muhammedin sallallahu aleyhi vesellem ve şerral umuru muhtesatuha ve külli muhtesatin bidah ve külli bidaten ve külli dalaletin ve sahibeha finnar. Ve bi's-senedi'l-muttasili ile'n-nebiyyi sallallahu aleyhi ve selleme ennehû kâle:

Allah'ın rahmeti, bereketi üzerinize olsun. Rabbimiz dünya ve âhiretin saadetine, selametine, kendisinin lütfuna, ihsanına, ikramına sizleri ve bizleri nâil eylesin.

Peygamber *sallallahu aleyhi ve sellem* Efendimiz'in mübarek hadîs-i şerîflerinden bir

demet okumak, teallüm eylemek, böylece te-
feyyüz etmek üzere toplanmış bulunuyoruz.

Bu hadîs-i şerîflerin okunmasına başla-
mazdan önce Peygamber *sallallahu aleyhi ve
sellem* Efendimiz'in rûh-u pâkine hediye olsun
diye ve onun âlinin, ashâbının, etbâının,
ahbâbının ve cümle enbiyâ ve mürselînin ve
evliyâullahın ve hâsseten Ümmet-i Muham-
med'in Peygamber Efendimiz'den sonra mür-
şitleri ve mürebbîleri olan meşâyıh-ı vâsilîn,
sâdât-ı turuk-u aliyyemizin ruhlarına hediye
olsun diye; bu beldeleri fetheden fatihlerin,
şehitlerin, gazilerin ruhları şâd olsun diye;
cümle hayrât u hasenât sahiplerinin, şu cami-
nin yapılmasına, genişlemesine, tamirine, tec-
didine vesile olanların ve bu camiden güzerân
eylemiş imamların, hatiplerin, müezzinlerin,
cemaatlerin ruhlarına; bu beldede medfun bu-
lunanların ruhlarına hediye olsun diye; uzak-
tan ve yakından bu hadîs-i şerîfleri dinlemek
üzere şu hadis dersimize iştirak etmiş olan siz
kardeşlerimizin de âhirete göçmüş bütün sev-
diklerinin ve yakınlarının ruhlarına hediye ol-
sun, cümlesinin ruhu şâd olsun, kabirleri pür-
nûr olsun, makamları âlâ, dereceleri yüksek
olsun diye; Rabbimiz bize de dünya ve âhiretin

hayırlarını, saadetini, selametini ihsan eylesin, ömrümüz Kur'ân-ı Kerîm'in yolunda, Peygamber Efendimiz'in izinde, Rabbimiz'in rızasına uygun geçsin diye bir *Fâtîha*, üç *İhlâs-ı Şerîf* okuyalım, öyle başlayalım. Buyurun...

a. Salih Kulların Mükâfatı

Bismillâhirrahmânirrahîm

Sözümüzün başında metnini okumuş olduğumuz bu haftanın birinci hadîs-i şerîfi Sıhâh-ı Sitte'den birisinin sahibi olan İbn Mâce *rahmetullâhi aleyh*'in, Ebû Hüreyre *radiyallahu anh*'ten rivayet etmiş olduğu bir hadîs-i şerîf. Allahu Teâlâ hazretleri şöyle buyurdu, diye Peygamber Efendimiz bize bildiriyor.

Rabbimiz ne buyurmuş?

قَالَ اللهُ تَبَارَكَ وَتَعَالَى: «أَعَدَدْتُ لِعِبَادِي الصَّالِحِينَ
مَا لَا عَيْنٌ رَأَتْ، وَلَا أُذُنٌ سَمِعَتْ، وَلَا خَطَرَ عَلَى
قَلْبِ بَشَرٍ».

A'dedtü li-'ibâdiyye's-sâlihîne mâ lâ 'aynun raet ve lâ üzünün semi'at ve lâ hatara 'alâ kalbi beşerin.

Buyurmuş ki; “Ben, benim salih kullarıma gözlerin görmediği, kulakların işitmediği, beşerden bir kulun hiç kalbine, gönlüne, hatırına gelmemiş nimetler hazırladım.”

Muhterem kardeşlerim!

Evinize bir misafir gelirse gücünüzün yettiğince misafirinize ikram etmeye çalışırsınız, karınca kararınca; çay ikram, şeker ikram, gülsuyu ikram edersiniz ama daha zenginseniz daha fazla ikramda bulunursunuz.

Eskiden sadrazamlar, vezirler iftar yemeği verdikleri zaman, giderken bir de ceplerine ‘diş kirası’ diye para koyarlarmış, davetlilerin diş kirası. Yani “Zahmet ettiniz geldiniz, bizim soframızda yemeği çiğnerken, yutarken yorulunuz...” diye şaka, yarı şaka yarı zarafet, nezaket yollu... “Bu da sizin hakkınız...” diye bir de para verirlermiş. Daha da zengin olursa insan... Mesela bir padişahın sarayına gitsen, memleketimizin artık yönetimi değişti ama dünya üzerinde yine saraylar, hükümdarlar var, orada tabii nice ikramlar görür.

Bunları şu bakımdan sayıyorum; insan zenginliğine göre sevdiği kimselere hediyelerde, ikramlarda bulunur. Rabbimiz kâinatın hâlıkı,

sahibi ve mahlûkatın râzıkı. Gayb hazinelerinin sahibi, kudreti sonsuz, sanatı eşsiz emsalsiz, hikmetine akıllar hayran; Rabbimiz...

Sevdiği kullara öyle mükâfatlar hazırlayacak ki onları anlayamazsınız ama şuradan kıyas ederek birazcık içinize onun neşesi dolsun diye sayıyorum bunları; gözlerin görmediği, kulakların işitmediği, hiçbir kimsenin gönlüne, hatırına dahi gelmemiş nimetler hazırlamış Rabbimiz. Hazırladım diye de Resûl-ü Edîbi'ne bildirmiş, Resûl-ü Edîbi Muhammed-i Mustafâ'sı da bize naklediyor; “Ey mübarek müslümanlar! Rabbimiz böyle buyurdu...” diye naklediyor, müjde veriyor. “Allah yolunda çalışın, emrini tutun, yasaklarından kaçının, onun salih kulları arasına girin ki bu nimetlere erersiniz! O salih kullarına çok mükafatları şimdiden hazırlamış, hazır etmiş.” diye bildiriyor.

Eskilerden bir mübarek zâta rüyasında hûrîlerden bir tanesi görünmüş, demiş ki;

“Nerelerdesin!? Hasretinden bir hal olduk, ne zaman geleceksin!?”

Adamın bu dünyaya bakacak hali kalmamış. “Eğer o hûrî kızlarından bir tanesi bir par-

mağını gösterseydi, yerler gökler karanlık gecedен pırıl pırıl nur dolardı, aydınlanırdı.” diyor Peygamber Efendimiz hadîs-i şerîfnde. Yani tariflere sığmaz, bir nûrâniyeti, güzelliği olduğunu bildiriyor.

Muhterem kardeşlerim!

Sâlih demek; “iyi, yapılması gereken vazifeleri yapan, uygunsuz olan işlerden kaçınan, vasıflara tam uygun düşen, istenilen evsafa tam uygun düşen kul” demektir. Bu bu işe sâlihtir; yani münasiptir, uygundur demek. Sâlih kul da Allah’ın tam istediği, tarifnamesine, esasâta uygun olan kul demektir. İnsan bir sâlih kul oldu mu ne mükâfatlara erişir, dünyada dahi ne kadar büyük mükâfatlara erişir, anlamak için bir küçük işareti size nakle-diyim;

Hepimiz namaz kılıyoruz, mü’min kullar namaz kıldığımız zaman oturduğumuzda, kâdede, *Ettehiyyâtü lillâhi ve’s-salavâtü ve’t-tayyibât es-selâmü ‘aleyke eyyühe’n-nebiyyü ve rahmetullâhi ve berekâtühû...* diye okuyoruz. Burada geçiyor ki; *es-selâmu ‘aleynâ ve*

'alâ ibâdillâhi's-sâlihîn. “Allah’ın selâmı bizim üzerimize olsun ve bir de Allah’ın sâlih kulları üzerine olsun!” buyuruluyor.

Şimdi bütün namaz kılanların duası sâlihlere geliyor, dünya üzerindeki bütün mü’minler sâihlere dua etmiş oluyor.

İstemez misiniz bir milyar insan size dua etsin?

Bir milyar müslüman, namaz kılan müslümanların hepsi günde kaç defa sâihlere böyle dua edince, tahiyatı okuyup da dua makamında bu ifadeleri kullanınca size pay, size hisse, size nasip gelecek, size de oradan mükâfat erecek; istemez misiniz?! “O sifata sahip olsam da [o mükafatlara ersem]” [diye] insan can atar.

Bir büyük fabrika düşünün, dünyaya imalatını satıyor, onun hisse senetlerinden bir külliyetli hisse senedi de sizin elinize geçmiş; “Tamam artık.” dersiniz, “Bana karada ölüm yok!” Yani o hisse senedinden ayda şu kadar para akıyor...

Zenginlerden birisini söylediler de şu kadar fabrikasından bu kadar gelir geliyormuş,

demiş ki Türkiye basın sanayinin hepsi ne kadar? Bütün gazeteleri, mecmuaları toplasan nedir bunların sermayeleri, parası? Para ile satın almak için?

“Şu kadar.”

“Benim fabrikamda şu kadar para kazanıyorum hepsini alırım!” Başlamış almaya... E bütün gazeteleri alacak. O zaman o ne derse siz onu dinleyeceksiniz, onu okuyacaksınız. Neyi istemezse onu duymayacaksınız, görme-yeceksiniz, okumayacaksınız... Yani bir ülkenin yönetimine bir ülkenin etkâr-ı umûmiyesinin oluşumuna para gücü ile doğrudan doğruya sahip olacak.

Ne büyük şey! Bizim olsa da biz de İslâm'ı hâkim kılsak; İslâm'ı söyletsek, imanı söyletsek, ahlâkı edebi, terbiyeyi öğretsek; hanımlar beylerine mûtî olsalar; beyler hanımlarına sâdık, vefâlı olsalar; çocuklar analarına babalarına saygılı sevgili olsalar; hocalar talebele-rine üzerine tam eğilip, iyi emek sarf edip yetiştirsele; talebeler hocalarının ellerini, ayaklarını öpse; memleketimiz gül gülistan, sokaklar tertemiz, her taraf intizamlı olsa, ça-

mur kalmasa, üzüntü hüznün kalmasa... ne kadar iyi olur. Ah işte, “Gözü kör olasıca para!” deniliyor; gözü nerede, kulağı nerede onu da bilmiyoruz ama işte o olmadığı için yapamıyoruz filan diyoruz.

Maddî bir paranın elimize geçmesi için yüreğimiz böyle bir hevesleniyor. “Ah şu müka-fata biz de ersek...” filan diyoruz. Sâlih kul oldun mu bir milyar insanın varidâtı sana geliyor. Bir milyar mü’minin, Allah’ın mü’min kulları, yani sevgili kulları...

وَاللَّهُ وَلِيُّ الْمُؤْمِنِينَ

*Vallâhü veliyyü’l-mü’minîn.*¹ “Allah mü’minlerin velîsidir, dostudur ve mü’minler de Allah’ın velisidir, dostudur.” Hepimizde bir velâyet-i âimme vardır. Yani hepimiz Allah’ın velîsiyiz; kocaman bir hatırlı kimse değiliz ama mü’min olmak dolayısıyla bir kere hepimiz Allah’ın velisiyiz, Allah’a hamd ü senâlar olsun.

E bütün mü’minler bir insana dua ederse bu büyük varidât sahibi, büyük gelir sahibi çok mübarek bir insan demektir.

¹ 3/Âl-i İmrân, 68.

“Sâlih kul olmak için hocam, yolu göster! Yolu göster, canımı feda etmeye razıyım!” diyeceği geliyor insanın bu izahâtta sonra. “Hocam sen şu sâlih kul nasıl olunursa onun yolunu bir göster de ben o yola başımı koyayım, o yolda canım feda olsun...” diyeceği geliyor insanın. Hakikaten de öyledir çünkü işin aslı faslı budur.

Şu dünya hayatında işte geldik, işte gidiyoruz; sakallarımız ağardı, belimiz bükülmeye, dizlerimiz romatizma ağrısından sızlamaya başladı, dizimizi kıvıramaz olmaya başladık... İşte geldik, işte gidiyoruz. Bu işin şimdiye kadarki yaşadığımız kısmından bundan sonrasının ne olduğu ne olacağı ortada muhterem kardeşlerim. “Bu bir masalmış, bir efsaneymiş!” diyorlardı büyüklerimiz; biz de masal olduğunu yavaş yavaş anlamaya başladık.

Bir göz yumup açınca zamânı güzer eyliyor.

Geçip gidiyor, bir varmış bir yokmuş...

إِنَّا لِلّٰهِ وَإِنَّا إِلَيْهِ رَاجِعُونَ

*Innâ lillâhi ve innâ ileyhi râciûn.*² Bir zaman sonra da diyorlar ki;

“Filanca nasıldır?” diye soruyorsun;

E, “O öldü!” diyorlar.

“Deme yâ, ne zaman öldü!?”

“E üç ay oldu...”

“Hay Allah, tuh! Ya ben onu geçende görmüştüm...”

E sen geçende gördüysen, ona şu kadar yaşayacak diye bir garanti değil ki!.. Dün akşam görürsün sabaha ölür; sabaha görürsün, sen kapısından çıktıktan sonra arkandan ölür...

Ecel halkı bostan edinmiştir,

Dilediğin üzer ölüm.

diyor Yunus Emre, işi biraz da böyle halkın anlayacağı tarzda anlatıyor.

“Senin bostanın var mı?”

“Var.”

² 2/Bakara, 156.

Köylüye hitap ediyor; “Bostana girdin mi ne yaparsın?”

Şöyle bir bakarsın kavunlarına; hangisinin sapı kurumuşsa, hangisinin bıyığı kurumuşsa, tamam. Bu karpuz olmuş, bu kavun olgunlaşmış... dersin. Şöyle bir vurursun. Ölçersin, biçersin; kopartır gidersin.

E neden?

Bostan senin, bağ, bahçe senin; istediğin kavunu alır götürürsün... O da öyle anlatıyor;

Halkı bostan edinmiştir,

Dilediğin üzer ölüm.

“Üzmek” demek üzüntüye sevk etmek mânasına değil; ‘ip üzüldü’ derler eski Türkçe’de, “koptu” demektir. “Dilediğini koparır [ölüm].” diyor.

Ölüm gelir, insanların arasına Azrail bakar; kimin sapı sararmışsa, kimin ömrü kemale yetmişse, işi tamam olmuşsa, işi bitmişse koparır, alır götürür. feryat figan yalvarma yakarma fayda vermez. Geride kalanlar ağlar kalır.

Gelinlik kızların saçın teneşirde yıkar ölüm.

“Ya bu gelinliği almasaydın da şu ihtiyar kocakarıyı alsaydın?..”

Olmaz, nasip kiminse, Allah kimin canını almayı emretmişse...

فَإِذَا جَاءَ أَجْلُهُمْ لَا يَسْتَأْخِرُونَ سَاعَةً وَلَا
يَسْتَقْدِمُونَ

*Fe-izâ câe ecelühüm lâ yeste'hirûne sâ'aten ve lâ yestakdimûn.*³ Ecel geldi mi baş ağrısı bahanedir. Bir saniye ileri gitmez hayatı insanın, bir dakika geriye kalmaz. Bizim de ne zaman olacağını bilmiyoruz, siz de bilmiyorsunuz.

وَمَا تَدْرِي نَفْسٌ بِأَيِّ أَرْضٍ تَمُوتُ

*Ve mâ tedrî nefsün bi-eyyi ardın temûtü.*⁴ “Kul bilmez ki hangi toprakta ölecek, nerede

³ 7/Â'râf, 34.

⁴ 31/Lokman, 34.

vefat edecek?” Ziyarete gider bakarsın, ölmüş. “Toprağı çekti.” derler. Toprağı çekmiş, toprağı çekmiş ölmüş işte! Bahane!

E buna göre bu bir kuru laf değildir. Buna göre insanın ayağını denk alması lazım. Mâdem ölüm bize bu kadar yakınmış, o halde ben günahattan o kadar uzak durayım demek lazım. Mâdem ölüm bu kadar yakın, ben de günahattan o kadar uzak durayım; tevbeyi acele edeyim, borçlarımı çabuk ödeyeyim, kimseyle hesabım olmasın, âhirette kimse gelip yakama yapışmasın, benden hakkını istemesin, mahkeme-i kübrâya beni yakamdan tutup sürüklemesin. Rabbîm’e beni gösterip, “Yâ Rabbi! Ben bundan davacıyım, bu zalimden benim hakkımı al!” demesin diye zulmetmemesi lazım, hakkı burada ödemesi, âhirete hesap bırakmaması lazım; ölüm için titremesi, ölüm için hazırlanması, ölümden sonrası için gayret etmesi lazım.

Allah acaba neler hazırlamış o sâlih kullarına cennette?!

Gözler de görmemiş kulaklar da duymamış; kimsenin hatırı hayali de tasavvur edemeyecek kadar değişik şeyler...

İnsan televizyonu görmeseydi [nasıl bilecekti?] Benim dedem televizyonun ne olduğunu bilemezdi. Söyleseydik,

“Git oradan!.. Saçmalamaya başladın!” derdi.

Kutunun içinde insanlar konuşacak, seslenecek; falanca yerdekinin yaptığı şeyi filanca yerdeki görecek. Filancanın konuşmasını Amerika’daki dinleyecek...

“Haydi oradan, olur mu öyle şey?! Gene başladın saçmalamaya, aklını başına denk al, doğru düzgün şeylerle meşgul ol!..” derdi dedemiz.

E şimdi?

İşte kutu konuşuyor, tel konuşuyor, demir uçuyor, yüzüyor.

Demir suda yüzer mi?

Yüzüyor. Gemiler tepeden tırnağa saçtan yapılıyor, kaynaklarla kalın saçlar kaynak ediyor; demir suda yüzüyor. Maden havada uçuyor, tel konuşuyor, tel görüntü veriyor... İşte bunlar eski insanların bilmediği şeyler. Eski insanlar Ankara’dan İstanbul’a üç ayda gidermiş

veyahut bir ayda gidermiş veya üç haftada gidermiş. Hacca giden bir senelik nafakasını eve bırakırmış, helalleşirmiş.

Niye bir senelik nafakasını bırakıyor?

Bir sene sonra gelecek de ondan. Bir seneye kadar bakalım bu evdekiler ne yiyecek, ne içecek; bunların hali ne olacak? Hadi allahısmarladık diyor helalleşiyor, davulla uğurlanıyor köyünden, hac kafilesine katılıyor; merhale merhale... Zengin bir insansa atına, devesine biniyor. Ondan sonra işte Adana'ya geldik, işte Şam'a geldik, işte Ürdün'e, Amman'a geldik, işte filanca yere geldik... filan diye gidiyorlar, vazifeyi yapıyorlar. Yarısı yollarda telef oluyor, Allah yolunda şehit oluyor, hayatı sona ermiş oluyor, yarısı gelirken telef oluyor. Gidip de gelmemek gelip de görmemek var. Geldiği zaman da bazen bıraktığı kimse-leri göremiyor...

E şimdi?

Şimdi insan Yeşilköy Havaalanı'ndan uçağa bir biniyor, hop, Cidde'de iniyor; Yeşilköy Havaalanı'ndan onu uğurlamış olan insan Erenköy deki evine daha gelmeden o Mekke-i

Mükerreme'ye gidiyor. E büyük kerâmet!.. Havada uçtu Mekke-i Mükerreme'ye vardı, büyük kerâmet!..

Demek ki insanlar Allah'ın verdiği akılla, imkânla bu çeşit şeyleri yapmışlar, böyle harikulâde şeyleri görüyoruz. Harikulâde şeyleri yaşıyoruz, harikulâde aletleri kullanıyoruz; fevkalâde şeyler. Atımız olsaydı, biraz hızlı koştursaydık oturak yerlerimiz yara olurdu; daha hızlı koştursaydık at çatlardı bir kenarda kalırdı...

Posta tatarı, haberci; sadrazamdan filanca beldenin valisine acele bir haber götürüyor... Dört tane atı çatlatmış haberi buraya getirinceye kadar! Koşturmuş koşturmuş... At ölünce... “Ölsün varsın, sadrazamın haberi, padişahın fermanı filanca yere varacak!..” filan diye dört tane atı çatlattı, diyoruz. E şimdi biz arabaya biniyoruz, araba ne çatlıyor, ne patlıyor; istediğimiz yere varıyoruz.

Dünya hayatında böyle gelişmeler oldu. Acaba Rabbimiz cennette mü'min kullarına neler ikram edecek? İnsan meraktan çatlar, hayret eder, merak eder, arzu eder, heves

eder. Bu dünyadaki bir takım nimetleri düşünür, cennetteki Allah'ın nimetlerinin ne kadar büyük olacağını düşünür, kıvranır. Kıvranır böyle, “Ah şu cennete ben de girsem aman bunu ben de kaçırmam!” diye kıvranır; ona göre çalışır. Çalışalım diye söylüyor Peygamber *sallallahu aleyhi ve sellem* Efendimiz; “Çalışın ey mü'min kullar! Ey Allah'ın kulları, mü'minler! Mâdem imanınız var, siz bu işin gerçek olduğunu âhiretin var olduğunu biliyorsunuz; çalışın!..” demek bu.

Cenneti kazanmak için çalışmamız, cehenneme düşmemek için dikkat etmemiz lazım. Nasıl bir yerden bir yere giderken trafik kazası yapmamaya dikkat ediyoruz, nasıl caddede ışıklara dikkat ediyoruz, nasıl bekleyen bir polis var mı diye şoförler dikkat ediyor, trafik kontrolüne, radar kontrolüne yakalanmayayım diye dikkat ediyor, kullandığı arabaya dikkat ediyor... Cehenneme düşmemek için de bu hayat yolunda tehlike işaretlerine dikkat etmemiz, günahlardan kaçınmamız lazım.

“Ama hocam öyle zevkli, öyle keyifli ki şeytanın gösterdiği yol! Öyle keyifli ki!..”

Ama cennette çok daha güzelleri var, çok daha güzelleri var. İnsanı yatırıyorlar ameliyat masasına, hem de kendisi imza veriyor; “Tamam, razıyım; kessin beni doktorlar!..” Kescekler, kanını akıtacaklar, biçecekler, dikecekler, iğneleri batıracaklar, parmak kadar iğneleri sokacaklar çıkartacaklar; canın yanacak?..

“Razıyım!”

Niye razısın bu kadar acıya?

Dişçinin yanına gidiyorsun kerpeteni alacak dişini sökecek, kökleyecek.

“Razıyım!..”

Niye?

Sıhhat bulacağım, biraz sonra rahat edeceğim, bundan sonraki zamanında rahat edeceğim, diye.

Hah, âhiretin ebedî hayatında rahat etmek istiyorsan bu dünyanın ufak tefek sıkıntılarına sabredeceksin. Ufak tefek diyorum, çünkü aslında mü’min kullarına Allah yine dünyada da nimetler veriyor. Elhamdülillah şu bizim üzerimizdeki nimetleri düşünün; şu güneşi, şu manzarayı düşünün, yiyeceklerimizi,

bolluğumuzu, sıhhatimizi düşünün... Allah çocuk vermiş, ev vermiş, sıhhat vermiş, iman vermiş; kendi memleketimizde esir değiliz, başımızda Moskof yok, zalim, kâfir yok... Elhamdülillah, yaşıyoruz; istediğimizi yapabilme hürriyetimiz, hayrı seçme hürriyetimiz var, hayrı destekleme hürriyetimiz var, Allah yolunda yürüyebiliriz, gayret sarf edebiliriz... Ne mutlu! Elhamdülillah diye [sabredeceksin/şükredeceksin.]

Ufak tefek sıkıntılar olsa da cehenneme düşmemek için sabretmek, cenneti kazanmak için de biraz çalışmak lazım. Cenneti kazanmak için de dikkat edip çalışmak. “Biraz çalışmak” sözünü tabii laf gelişi söyledim; çok çalışmamız lazım, var gücümüzle çalışmak lazım.

Çocuk gece gündüz masadan kalkmıyor. Babası söndürüyormuş ışığı; “Yeter artık be!” diyormuş. “Yâ ben zenginim, param var, pulum var; bunları kim yiyecek? Ben sana bırakacağım bunları, çalışma bu kadar...” diyormuş. Bizim memleketten anlatıyorlar. Babasına;

“Peki baba!” diyormuş yatıyormuş çocuk. Babası uyuduktan sonra -mum tedarik etmiş-

mumu koyuyormuş masaya, yani ışığı yaksa görecek babası diye mumun ışığında çalışıyormuş.

Neden?

Sınıf birincisi olacak. Yani çalışmanın tadını almış, babasından gizli gizli çalışıyor. Babası, “Çalışma, yeter artık, istemiyorum; gözüne bir hal gelecek!” diyor; o da yeniden çalışıyor.

Neden?

Birinci olacağım diye.

Yani insana Allah bir zevk, bir tat, bir heves verdi mi; dünyada insan çok sıkıntıya göz yumuyor, çok sıkıntıya katlanıyor ilerde kazanacağı bir mükâfattan dolayı. Ey mü'minler! Siz de dışınızı sıkın, siz de çalışın, siz de cenneti kazanmak için [gayret edin.]

Allah size ve bize heves, arzu ihsan etsin. Yolunda çalışmayı nasip eylesin. Fedakârlıkları nasip eylesin, malımızla canımızla dîn-i mübîn-i İslâm'a hüsn-i hizmet etmeyi -Allah o şerefi- cümlemize ihsan eylesin.

b. Bir İyiliği Yapmaya Niyet Edene Bile Sevap Var

قَالَ اللهُ: «إِذَا هَمَّ عَبْدِي بِحَسَنَةٍ وَلَمْ يَعْمَلْهَا كَتَبْتُهَا لَهُ حَسَنَةً. فَإِنْ عَمِلَهَا كَتَبْتُهَا عَشْرَ حَسَنَاتٍ إِلَى سَبْعِمِائَةٍ ضَعِيفٍ؛ وَإِذَا هَمَّ بِسَيِّئَةٍ وَلَمْ يَعْمَلْهَا لَمْ أَكْتُبْ عَلَيْهِ. فَإِنْ عَمِلَهَا كَتَبْتُهَا سَيِّئَةً وَاحِدَةً.»

Kâlellâhu: İzâ hemme ‘abdî bi-hasenetin ve lem ya’melhâ ketebtühâ le-hû haseneten fe-in ‘amilehâ ketebtühâ le-hû aşra hasenâtin ilâ seb’i-mieti dı’fin ve izâ hemme bi-seyyietin ve lem ya’melhâ lem ektübhâ ‘aleyhi fe-in ‘amilehâ ketebtühâ seyyieten vâhideten. Ravâhu’ş-şeyhâni ‘an ebî hüreyrate radiyallahu anh.

Bu hadîs-i şerîfe benzer, aynı konuyu işleyen başka hadisleri daha önceki haftalarda da okuduk. Sahih hadîs-i şerîftir; bu hadîs-i şerîfi Buharî ve Müslim beraberce rivayet etmişler. Her iki mübarek kıymetli kitapta da var. Ebû Hüreyre *radiyallahu anh*’ten nakledilmiş ki, Peygamber Efendimiz [Allahu Teâlâ hazretleri şöyle buyurmuş diye bize bildiriyor ve] buyuruyor ki;

“Benim bir kulum bir iyiliği işlemeye himmet etti mi, niyet edip gayrete geldi mi bir iyilik yapayım diye...” *Ve lem ya’melhâ*. “Ama onu yapamadı mı, yapamasa bile ona ben bir tam iyilik, hasene veririm.” Bir sevap veririm tam bir sevap. *Ketebtühâ le-hû haseneten*. “Ben ona bir iyilik sevabı veririm.”

Yapamadı?!

Yapamadı ama yapmaya himmet etti, niyet etti, gayret etti; yapamadı, bir sebep çıktı yapamadı, ona ben o sevabı veririm. Yapamasa bile bir hasene veririm diyor.

Fe-in ‘amilehâ. “Eğer yaparsa...” *Ketebtühâ le-hû aşra hasenâtin*. “Yapabilirse, muvaffak olursa, yapmayı başarır o zaman on hasene, on misli sevap veririm.” *İlâ seb’imieti dı’fin*. “Yedi yüz misline kadar da duruma göre sevabı arttırırım.” *Ve izâ hemme bi-seyyietin*. “Bir günah, bir kötülük yapmaya da heves edip, gayret edip, niyet edip girişti mi...” *Ve lem ya’melhâ*. “Ama sonradan kendisini tutup bu günahı işlemeyip vazgeçti mi...” *Lem ektübhâ ‘aleyhi*. “Ona ben bir vebal, günah bir şey yazmam.” Düşündü çünkü; yapmadı. Yazmam. Bir günah yazmam ona. *Fe-*

in ‘amilehâ. “Ama işlerse bu hatayı, bu günahı.” *Ketebtühâ seyyieten vâhideten*. “Bir günah yazarım.”

Yani iyiliği on misli, 700 misli yazıyor Rab-bimiz, kat kat fazlasıyla yazıyor; kötülüğü sadece bir kötülük olarak yazıyor.

Başka hadîs-i şerîflerde okumuştuk, 700 mislinde kalmıyor. Verilen sevap bazen 700 mislini de aşıyor; 700 mislinden de fazla oluyor. Hatta sabra taalluk ederse, takvâya, verâyâ uygun olursa yapılan güzel iş, o zaman 1000 misli oluyor. Hatta *bigayri hisâb*, yani hesaba sığmaz, rakamlarla ifade edilmez kadar çok oluyor. O bakımdan iyi işleri yapmaya gayret edelim, niyet edelim.

Yapamazsak?

Yapamazsak da sevabı var, niyet edelim.

Şimdi bana sorarlar; Hocam bu sene hacca gitmeye niyetin var mı?

Var. Hemen, hiç tereddüt etmem; var.

Niye?

Niyetim var niyetimi soruyor, gidip gitmemek Allah’ın nasip etmesine bağlı. Ya ömrüm

olur ya olmaz, ya param olur ya olmaz, ya imkanım çıkar ya çıkmaz, ya vize çıkar ya çıkmaz, ya Türkiye'den dışarı çıkışa müsaade olur ya olmaz; bunların hepsi ayrı şey ama ben var diyeceğim. Var, niyetim var. Gidemezsem o sevabı alırım. Gidemezsem o sevabı alırım, gidebilirim ondan sonra daha iyi. İyi şeyleri niyet edelim.

Niyet etmek de insanı terbiye edici bir şeydir. İnsanlar iyi şeyleri yapmaya niyet ede ede yavaş yavaş iyi insan olurlar.

İyi insan olmanın yolu nedir?

İyi insanmış gibi, iyi insan imiş gibi hareket etmektir. Öyle hareket ede ede iyi insan olursunuz. Taklîden yaparken tahkîka erersiniz, hakikatine ulaşırsınız; işi gerçekten öyle yapmaya başlarsınız.

“Hocam ben sabırlı bir insan değilim?..”

Sabırlıymış gibi rol yap, sabırlıymış gibi davran; yavaş yavaş sabırlı olursun.

“Hocam ben halim selim değilim?..”

Halim insanmış gibi hareket et; yavaş yavaş, yavaş yavaş öyle olursun.

“Cömert değilim hocam. İçimde arzular beni kasıyor, tutuyor; hayır yaptırtmıyor para verdirtmiyor...”

Tamam, zorla kendini, cömertmiş gibi davran; yavaş yavaş, yavaş yavaş açılırsın, olur.

“Hocam zikrediyorum, hiçbir tat tuz almıyorum. Şöyle sevap var, böyle sevap var diye hadislerde yazıyor diye heves ediyorum; Allah Allah diyorum, tat almıyorum?..”

Tamam, devam et. Yavaş yavaş tat alacaksınız; yavaş yavaş zevkine varacaksınız, yavaş yavaş feyzi gelmeye başlayacak. Yavaş yavaş o zikir kalbine yerleşecek sonra bir hal gelecek ki tadına doyum olmayacak. Yani devam etmek lazım. O bakımdan iyilikleri yapmaya gayret edelim.

Yine başka bir hadîs-i şerîften öğrendiğimize göre burada o kısmı nokta nokta geçmiş gibi oluyor. “Bir insan bir kötülüğü yapsa, yapmaya niyetlense günahı, kötülüğü yapmayı kursa zihninden, niyetlense; yapmasa ben ona günah yazmam!” diyor.

Tamam, bunu bazen bana kâğıt gönderirler soru olarak sorarlar; “Hocam, bir insan şöyle şöyle yapmaya niyet etse ondan sonra yapmasa bu içinden geçirdiğinden dolayı bir şey var mı, bir günah var mı?”

Yok işte, Peygamber Efendimiz söylemiş. “İçinden geçirdiğinden bir günah, bir vebal olmuyor!” diye hadîs-i şerîfte geçiyor. “Hatta yapmaya niyetlenmişken vazgeçerse ona bir iyilik sevabı yazıyor.” Çünkü o da bir iyilik! Kötülüğü yapacaktı, Allah rızası içindi düşündü taşındı, uslandı akıllandı; kötülükten vazgeçti. Ona da bir sevap var!

Muhterem kardeşlerim!

Bazı kardeşlerim bana tasavvufî ince bazı sorular sorarlar; ibadetten zevk alamıyorum çaresi ne?

Çaresini söylüyorum; bir gûnahtan kaçın, Allah o gûnahtan kaçınmadan dolayı ağzınıza bir lezzet verir, bir tat verir ki baklavada börekte bulunmaz. Ondan sonra öteki hayırları da kolay yaparsınız. Biraz zorlayın kendinizi, günah olduğunuzu bildiğiniz bir huyunuzu, bir âdetinizi bir engelleyin; bakın ne kadar feyiz-

ler alacaksınız. İnsanın kendisini böyle günah-
tan çekmesinde çok büyük fayda, çok büyük
zevk vardır. İyi müslüman olmak buradan ge-
çer! Buradan başlar, buradan insan ileriye
doğru hareket eder! Kötülüklerden kesilin, kö-
tülüklerden vazgeçin, kötülüklerden kendinizi
tutun; hem zevk duyacaksınız, Müslümanlığın
tadına varacaksınız, hem sevap kazanacak-
sınız hem de mânevî bakımdan mertebeniz ar-
tacak.

Bu İslâm'ın güzelliğini gösteriyor. Mü'min
olmanın bir mükâfatını gösteriyor bu hadîs-i
şerîf. İnsan iyi bir şey yaptığı zaman sevap ka-
zanıyor. Kötü bir şey yapmadığı zaman, vaz-
geçtiği zaman bile sevap kazanıyor. Yaparsa
sadece az bir şey, günahın seyyiesi yazılıyor.
Ama hayırlı bir şeyi yaptığı zaman 700 misli
oluyor, daha fazla misli oluyor. Bu Müslüman-
lıktandır.

Müslüman olmayana bir şey yok. Onun için
imandan güzel bir şey yoktur. Müslüman olma-
yana bütün yollar kapalıdır. Hatta yaptıkları
iyiliklerden bile bir fayda görmeyecekler. Yap-
tıkları iyiliklerden de fayda görmeyecekler
çünkü Allah'ı bilemediler. Allah'ın varlığına

inanamadılar, birliğini anlayamadılar. Onun için onların bütün amelleri *hebâen mensûrâ* olacak.

“Hocam, Edison cennete girecek mi girmeyecek mi?”

Cennete girmeye kayıt memuru değilim ki ben, bana ne soruyorsun. Edison cennete girecek mi girmeyecek mi Allah bilir. Allah bilir ama bana mâdem yani bu işin dînen -acaba olur mu olmaz mı diye- hukukî hükmünü soruyorsun o zaman söyleyeyim, Allahu Teâlâ hazretlerinin Habîb-i Edîbi Muhammed-i Mustafâ'sı *sallallahu aleyhi ve sellem* buyuruyor ki:

لَنْ يَدْخُلَ الْجَنَّةَ إِلَّا مٌؤْمِنٌ

Len yedhule'l-cennete illâ mü'minün.

“Cennete mü'minden gayri hiç kimse giremeyecek!” Amerikan reisicumhuru olsa giremeyecek, kâşiflerin başı olsa yine giremeyecek!.. İnsanın mü'min olması lazım ilk önce, ilk şartı o. Mü'min olmamış... Ama diyorlar;

“Efendim, elektriği bulmuş, herkes elektriği ışığında aydınlanıyor...”

Ne yaparsa yapsın Allah'ı bulamamış ki! Elektriği bulmuş ama Allah'ı bulamamış! Sonra elektriği bulmuşsa para kazanacağım diye çalışmış, parayı da almış. Elektriği bulması iyi bir hareket ama özel hayatında neler yaptığını bilmiyoruz. Özel hayatında ne mâlum birçok kimseye zulmetmediği, birçok kimseye yaka silktirmediği, birçok kimseye illallah dedirtmediği ne mâlum mesela?!..

O bakımdan işte böyle laflar söyleyerek mü'minlerin aklını karıştırmaya çalışıyorlar. Biraz da demek istiyorlar ki; "Bak, bizim kâfirlerin, hristiyanların arasında böyle mucitler var..." filan demek istiyorlar galiba misyonerler. Mü'minlerin içinde de çok mucitler var. İslâm tarihini, hatta ilimler tarihini doğru düzgün okursanız orada görürsünüz ki dünyanın bugünkü modern ilmine en büyük katkıyı, en büyük hizmeti müslümanlar yapmışlar. Daha bu adamlar dünyayı düz tepsi gibi telakki ederken, daha "Dünya yuvarlaktır!" diyenleri saman ateşlerinin üstünde iple bağlayıp da altını ateşleyip cayır cayır yakarlarken, engizisyon mahkemelerinde mahkum ederlerken bizimkiler arzın enlemine boylamını ölçmüş, haritasını çıkartmışlar. Bizim alimlerimizin optik

ilmine, matematik, geometri, cebir ilmine daha başka ilimlere katkıları [çoktur.]

Sosyolojinin babası İbn Haldun, deniliyor; falanca ilmin piri falanca filanca deniliyor... Çok büyük alimler yetişmiş. İlimde bir gelişme tek bir kişinin payı ile olmuyor; ilim insanoğlunun müşterek gayretlerinin bir sonucu olmuş oluyor. Herkes sağına soluna bakıyor, taklit ediyor, öğreniyor; bilgisine bilgi katarak yeni bir gelişme ortaya koyabiliyor. Bu insanoğlunun şeyi [çalışması/gayreti]. Allah insandan kendisine güzel kulluk istiyor. Önce iman istiyor, önce kendisini tanımasını bilmesini istiyor. Önce kendisini tanımasını bilmesini istiyor!

Şimdi çok mucit olan, çok icatçı olan, keşifçi olan bir adam çıksa şurada tabancayla birisini öldürse...

Neden öldürdün?

Mahkemeye çıkacak tabii, hâkim ona idam cezası verir mi, verir. Sebepsiz, keyfimden öldürdüm. İdam cezası verir mi, verir. Ona kimse;

“Yâ bu adam mucitti, söyleydi böyleydi; bunu öldürmeyin...” der mi?

Demez. Suç işledi, bu taraftan bir büyük suç işledi; öbür taraftaki şeyi ayrı ama bu suçunun cezası budur, derler.

O bakımdan her şey İslâm ile güzellik kazanıyor, her şey İslâm ile kıymet kazanıyor. Her türlü emniyet, huzur ve rahat dünyada ve âhirette itibar, izzet ve kabul iman ile oluyor.

Onun için Rabbimiz bizi şu imân-ı kâmil-den, mü'minlikten ayırmasın. İmandan sonra küfre düşürmesin, izzetten sonra zillete uğratmasın, kabulden sonra reddetmesin. Sevdiği kulların zümresine dâhil eylesin.

c. Resim ve Heykel Yasağı

قَالَ اللهُ تَعَالَى: «وَمَنْ أَظْلَمُ مِمَّنْ ذَهَبَ يَخْلُقُ خَلْقًا
كَخَلْقِي؟ فَلْيَخْلُقُوا حَبَّةً، أَوْ لِيَخْلُقُوا ذَرَّةً، أَوْ
لِيَخْلُقُوا شَعِيرَةً.»

Kâlellahu teâlâ: Ve men azlemü mimmen zehebe yahluku halkan ke-halkî fe'l-yahlukû habbeten ev li-yahlukû zerraten ev li-yahlukû

şe'îraten. Revâhu'l-buhariyyü ve müslimün, an ebî hüreyre radiyallahu anh.

Muhterem kardeşlerim!

Üçüncü hadîs-i şerîf, resim ve heykel konusuyula ilgili. Allahu Teâlâ hazretleri şöyle buyurmuş, diye Peygamber Efendimiz bildiriyor bize;

“Benim yaratmam gibi yaratma işine kalkışandan daha zalim bir kul var mıdır?” Daha zalim hangi kul vardır; en zalim kul benim yaratmam gibi yaratmaya kalkışandır. Bu zalimler bu edepsizler bu alçaklar, *Fe'l-yahlukû habbeten*. “Haydi bakalım bir habbe bir küçük tane yaratsınlar?!” *Ev li-yahlukû zerraten*. “Haydi bir küçük zerre yaratsınlar?!” *Ev li-yahlukû şe'îraten*. “Haydi bir arpa tanesi yaratsınlar bakalım?!”

Muhterem kardeşlerim!

Bu söz heykeltıraşlar, musavvirler içindir; tasvir yapanlar resim yapanlar içindir. İslâm dini bunu uygun görmemiştir. Peygamber Efendimiz yasaklamıştır. Şeriatımızın ahkâmında bu bellidir.

Mücessem, yani şöyle konulduğu zaman gölgesi yere düşen, üç boyutlu, cisim halinde olan bir canlı resmi, canlı tasviri, heykeli haramdır. Bu bütün mezheplere göre bilittifak haramdır; olmaz böyle şey. Yapılmaz ve kullanılmaz.

Evet, Yunanlılar çıplak kadın heykeli, çıplak erkek heykeli yapmışlar; avret yerleri meydanda, vücudun hatları, kasları meydanda, daha daha nice nice şeyler... İslâm'da yok. O onların küfür nizamlarının, şirk yollarının gereği olarak bunu yapmışlar onlar. İslâm'da yoktur bu.

Peygamber Efendimiz *sallallahu aleyhi ve sellem*'in mübarek hücre-i saâdetine zevcât-ı tâhirâttan birisi, üstünde resim bulunan bir perde asmış. Peygamber Efendimiz derhal onu kaldırtmış; kaldır bunu, diye. İslâm'da resim ve heykel konusunda öyle bir hüküm var; uygun değil, yapılmıyor.

Yapılmamasına o kadar dikkat etmişler ki, eskiden kibrit kutularının üstünde resim varmış. Ankara'daki gazi olan aksakallı bir dostumuz, tanıdığımız, büyüğümüz var, o anlatıyor;

“Biz bu kibrit [kutusunu] -kibrit tabii eve lazım olacak; kandil yanacak, ocak yanacak-üstündeki resmi kazırdık. Kazırdık, sûret olmasın diye ondan sonra eve sokardık.” diyor. “İçinde sûret, resim veyahut köpek olan eve melek girmez!” diye hadîs-i şerîf var.

Bizde bu resim yapılmamıştır. Onun yerine hüsn ü hat, güzel yazı, tezhip sanatı, süsleme sanatları vardır; el örgüleri, başka hünerler, başka meziyetler vardır ama bu yoktur!

Bunun yasaklanma hikmeti [nedir?]

Niye İslâm resmi ve heykeli yasaklamış?

Eski insanlar resim ve heykel yapmışlar ve onu kendilerine put edinmişlerdir, tapmışlardır. Peygamber Efendimiz’in geldiği zamanda Kâbe-i Müşerrefe’nin içinde, etrafında 360 tane put olduğunu kitaplar yazarlar. Müslümanlar Mekke-i Mükerreme’yi fethettiği zaman hepsini, Kâbe’deki bütün putları kırmışlar; temizlemişler o mübarek mahalli. Hz. Âdem’den beri mübarek olan o mahalli putlardan temizlemişler. Peygamber Efendimiz bunu uygun görmemiş. Biz de ona göre hareket etmişizdir.

Fakat Şimdi bir yaygın Şey, İslâm'ın ahkâmını bilmeme durumu var. Halkımız İslâmî bilgilerden mahrum yetiŐttiler. Camiye gelenleri biraz İslâmî ilimlerden haberdar oluyorlar; farzı, vacibi, mekruhu, haramı biliyorlar ama bir de hiÇ böyle imkânı olmayan, camiye de ayağı alıŐmamıŐ, işte anası babası müslüman ama dinden imandan kulak dolgusu biraz bilgisinden başka bir Şeyi yok... Evet, imanı var; "Elhamdülillah müslümanım." filan diyor fakat fazlaca bir bilgisi yok. Bakıyorsun, evine gidiyorsun; duvara böyle bir halı asmış, güzel. Ya Hicaz'a gitmiş almış ya başka yerden almış; güzel bir manzara var, sular akıyor, üstünde tüller olan kızlar geziniyor manzarada, geyikler su içiyor, kuŐlar havada uŐuŐuyor filan.

Hacı efendi beđenmiŐ o manzarayı, hoşuna gitmiş; asmış duvara, bir de orada namaz kılıyor. Olmaz ki; yani öyle duvarda o asılı... Sonra oraya, bir kartal kanadını açmıŐ, koymuŐ masanın veya sehpanın üstüne veyahut büfenin üzerine... Veyahut bir arslan koymuŐ veya kapısının önünde bir arslan filan. Yani bu hususta bilgisi olmadığından yapıyor bunu.

Bizde böyle şeyler yoktur, İslâm'da. İslâm'da böyle sûret ve heykel yoktur, yasaktır; evde bulundurulmaz, eve alınmaz. Bizim süsümüz, duvarlardaki güzel yazı levhalardır; okuruz ibret alırız: *el-kâsibü habîbullâh*. “Elinin emeğiyle çalışan Allah'ın sevgili kuludur.” Veyahut: *Re'sü'l-hikmeti mehâfetullâh*. “Hikmetin başı Allah'tan korkmaktır.” Veyahut: *'Accilû bi's-salâti kable'l-fevt*. “Namazı kaçırmadan evvel acele ediniz.” gibi güzel levhalardır. Yani bizim evlerimizin süsü bunlardır; halılarımızdır yerlerde, el işlerimizdir; tamam. Ama bunun ötesinde bu resimler... Peygamber Efendimiz kaldırdığına göre bizim de yapmamamız gerekiyor. Bunu kardeşlerimiz bilsinler. Bunların iyi olmadığını ve âhirette bunu yapanların cezalandırılacağını bildiriyor bu okuduğumuz hadîs-i şerîf.

Onlara diyecek ki Allahu Teâlâ hazretleri; “Böyle benim yaratmam gibi yaratmaya kalkışan şu kullardan daha zalim kim var?! Haydi bakalım onlar bir habbe yaratsınlar, haydi onlar bir zerre yaratsınlar, haydi bir arpa tanesi yaratsınlar bakalım!..” diye onlara itâb edecek, azarlayacak Allah *celle celâlüh* ve cezalandıracak, diye bu hadîs-i şerîften anlıyoruz.

d. İnsanoğlu Bir Dane, Bir Zerre Bile Yaratamaz

Muhterem kardeşlerim!

Gerçekten de ‘bir habbe’ diyoruz ya, habbe ‘tane’ demektir; bir taneyi hiç kimse yaratamaz. Japonlar, Amerikalılar, Ruslar, İngilizler, Fransızlar; imanlılar, imansızlar hepsi bir araya gelse bir habbe yaratamazlar.

Yaratamazlar, neden?

O habbeyi sen toprağın altına sokuyorsun, biraz sonra filiz oluyor, biraz sonra bitki oluyor, biraz sonra ağaç oluyor. Onun içine Allah öyle kabiliyet yerleştirmiş ki... Mümkün değil, mümkün değil!

Bir zerre... Zerre, yani güneş olduğu zaman şöyle biraz elinizi halıya sürtün, havaya bir şeyler kalkar; işte bir zerre, veyahut daha küçük bir parça, küçücük bir zerre... Bu zerreyi yaratamaz kimse, kimse yaratamaz. Allah yaratmış biz istifade ediyoruz ama yoktan yaratamaz, mümkün değil.

Sonra o zerrenin o sanatı... Küçücük zerre, elektron mikroskopla bile görünmüyor. İçinde bir çekirdeği var, etrafında elektronları var,

çekirdeğin içinde nötron var proton var pozitron var adını daha yeni yeni duyduğumuz 30-40 çeşit malzeme var çekirdeğin içinde. Bunu yaratması mümkün değil insanların.

Bu küçücük zerreyi Allah öyle bir gücü, enerjiyi yoğunlaştırarak bir araya getirmiş ki, bunun bünyesini başka elektronlarda bombardımana tutup, bünyesini bozduğun zaman içinden çıkan enerjiden atom bombası çıkıyor; hidrojen bombası, atom bombası, bilmem ne diyoruz. Yani bir zerreinin yapısına müdahale edip onun yapısını bozdun, içindeki enerjiyi etrafa çıkarttın, kaçarttırdın mı yani zarfını delip döktün mü o zaman ne oluyor? Bomba patlıyor, kâinat sarsılıyor, mahvoluyor. Radyasyondan yıllardır işte belasını çekiyoruz, Çernobil de bir nükleer sızıntı oldu diye. Bugünkü gazetelerde bildiriyor Ermenistan'a kaç tane nükleer santral yapmış alçak, bir sarsıntıda bir zarar görse Türkiye tamamı tehlikede.

Niye Moskova'ya yakın yapmadın? Niye Moskova'ya yakın yapmadın?! Türk hududuna Kars'a 30 kilometre mesafede yapmış. Yani bir zarar görse oradan çıkan radyasyondan nice nice zararlar olacak.

Muhterem kardeşlerim!

Bu enerji bu bir tane atomun parçalanmasından çıkıyor. Tek bir atomun, yani tek bir zerrenin parçalanmasından çıkıyor.

Fizikçiler bilirler ki bunun böyle elektron bombardımanı sonunda bu enerjinin ortaya çıkması ne demek?

Bunun, yapılışında bu kadar enerji harcanmış demek. Yani bir zerrenin yapılmasında bu kadar enerji harcanmış da o zerre öyle meydana gelmiş.

Bu âciz nâçiz, kendisini ayakta tutmaya kadir olmayan insanoğlu bir zerre bile yaratamaz. Bir zerre bile yaratamaz! İlim bunu, hemen altına imzayı basar, mührü basar, “Evet böyledir.” der. Bir zerre, bir habbe, bir arpa tanesi yaratamaz. Bütün dünyanın alimleri bir araya gelse yaratamazlar. Allahu Teâlâ hazretleri Hâlık-ı zülcelâlimiz, zülkemâlimiz, hikmet sahibi Rabbimiz neler neler yaratmış!..

Rabbimiz bize O’nun kudretini anlayıp O’nun karşısında kulluk saygımızı, edebimizi takınmayı ihsan eylesin, nasip eylesin.

قَالَ اللهُ عَزَّ وَجَلَّ: «يُؤْذِينِي ابْنُ آدَمَ، يَسُبُّ الدَّهْرَ، أَنَا
الدَّهْرُ، بِيَدِي الْأَمْرُ، أَقْلِبُ اللَّيْلَ وَالنَّهَارَ».

*Kâlellâhu teâlâ: Yü'zîni'b-nü âdeme ye-
sübbü'd- dehra ene'd-dehru bi-yedî el-emru
ükallibü'l-leyle ve'n-nehâr. Ravâhü'l-
buhâriyyu ve müslimun.*

Bu hadîs-i şerîfi Buharî ve Müslim *rahme-
tullâhi aleyhimâ* rivayet etmişler. İki büyük
hadis alimi Sahih kitaplarına almışlar.

Allahu Teâlâ hazretleri buyurmuş ki Pey-
gamber Efendimiz'in bize bildirdiğine, rivayet
ettiğine göre;

“Âdemoğlu bana ezâ verir, ezâ veriyor!..”
buyurmuş. Dehre, zamana sövüyor bana ezâ
veriyor. “Ben zamanım, dehir benim, iş benim
elimdedir, geceyi gündüzü birbirinin yerine
ben değiştirir dururum!” Hadîs-i şerîfin metni
böyle.

Muhterem kardeşlerim!

İnsanların alışması çok fena. Kötü alışkan-
lıklar gayet zor kurtulunan şeyler olarak in-
sanda yerleşiyor. Küçükten onu iyi terbiye et-

mediğın zaman; adam küfürbaz yetişmiş, toparlayamıyorsun. Müslüman olmuş, iyi, güzel; ama dili durmuyor, alışmış küçükten. Hatta terbiyeli ailenin çocukları; melek gibi çocuk, anasının babasının yanında gayet güzel fakat okula giderken, parkta oynarken bir yerden birisinin bir sövmesini, küfür, sunturlu ağır bir küfür duyuyor. Çocuk onu -hiç duymadığı bir söz- hemen hafızasına kaydediyor. Küfür!

Bu ne demek acaba?

Biraz da ayıp oluyor, suç olduğunu ve böyle çok kızgın bir anda söylenmiş olduğunu sezinliyor; zihnine yerleştiriyor. Bakıyorsun pırıl pırıl, tertemiz bir aile çocuğu bir laf söylüyor; anası mahcup, babası mahcup, yüzleri kulaklarına kadar kızarıyor...

Eyvah! Bu çocuğumuz nereden öğrendi bu lafı?!

Çocuk da mânasını bilmiyor ki!.. İşin nereden gelip nereye gittiğini bilmiyor.

Onun için terbiye çok önemli, küçüklükten beri. Tabii o terbiyeyi vermek için anne ve babanın da güzel şeyleri öğretmesi, güzel örnek

olması lazım çocuğa. Baba kızdığı zaman kendisi küfrederse çocuk elbette küfredecek. Çünkü babasının kopyasıdır o. Babasının aynı tarzında, “Hık demiş de burnundan düşmüş.” dersin, bakarsın büyüdüğü zaman tıpkı babası gibi. Aynı şekilde sinirlenir, aynı lafları kullanır; babasından ne duyduysa veya muhitinden ne duyduysa.

Bu hususta başkaları nasıl davranıyor yani başka Müslümanlar; onun bir misalini vereyim. Suudi Arabistan’da iki kimse münakaşaya tutuşuyorlar; sinirlenmişler, karşı karşıya geliyorlar. Birisi ötekisine diyor ki; *salli ale’n-nebiy*. Yani, “Peygamber Efendimiz’e salât ü selam getir!” diyor. Kavganın en kızgın zamanında *salli ale’n-nebiy* diyor. Tabii o da *salli* diye emir olunca, *Allahumma salli alâ Seyyidinâ Muhammed* diyor, Peygamber Efendimiz’e [salât ü selam] getiriyor, o arada kızgınlık geçiyor.

Veyahut *lâ havle ve lâ kuvvete illâ billâh* diyoruz; yani “Güç kuvvet ancak Allah’ın elindedir, başka güç kuvvet sahibi yoktur!” demek oluyor. Veyahut *Lâ ilâhe illallâh Muhamme-*

dun resûlullâh diyoruz birisinin karşısında kızdığımız zaman. Bizi pek sinirlendirdi mi kelime-i tevhîd çekiyoruz. Veyahut diyoruz ki; *Hasbünallâhu ve ni'mel vekîl*. “Allah bize yeter, o ne iyi vekildir!” diyoruz, bunlar güzel alışkanlıklar.

Yani çok sinirlendi, çok sinirlendi, adam patlayacak, patlayacak... patlaması ne olur? *Hasbünallâhu ve ni'mel vekîl*. E güzel, bu güzel ama bir de küfre alışmak; kötü lafa alışmak var kötü itiyatlar... İşte bunları küçükten, yavaştan öğretmeliyiz; kendimizi de terbiye etmeliyiz çoluk çocuğumuzu da yetiştirmeliyiz.

Sebb etmek; Arapça'da “sövmek” demektir.

İnsanoğlu Allah'a söver mi?!

Sövmez tabii. Akli başında bir insan sövmez ama insanların bazısı hayvandan da daha aşağı oluyor, onlara sözümüz yok. Hayvanın yapmadığı işi yapıyor; bazısı hayvandan aşağı oluyor, ona sözümüz yok. Doğrudan doğruya Allah'a söven kâfir, azılı bir kâfir; onun hali çok fena.

Bir de işin nereye vardığını, lafın ucu nereye gider bilmeden söylenen kötü sözler var. O da işte bu hadîs-i şerîfte bildiriliyor. Allahu Teâlâ hazretlerine bir şey demiyor. Güya mü'min ama dehre sövüyor. Dehre, dehre sövüyor.

Dehir ne demek?

Dehir, “zaman” demektir.

Zamana sövüyor. Araplarda da demek böyle bir âdet var. Tabii nasıl sövdüğünü söylememize lüzum yok, anlıyorsunuz. Zamana sövüyor, zamana çatıyor, zamanın aleyhinden konuşuyor; “Allah kahretsin bu zamanı!..” gibi laflar, yani neyse. Bu, Rabbimiz’i ezalandırıyor, Rabbimize saygısızlık oluyor.

Neden?

Bu sövmeyi neden yapıyor?

Sabırsızlıktan, kaderine rızasızlıktan yapıyor.

Zamana ne sövüyorsun? Zamanı yaratan, geceyi gündüzü yaratan, gecenin arkasından gündüzü getiren gündüzün arkasından geceyi getiren kim?

Allahu Teâlâ hazretleri.

O zaman ne sövüyorsun?!

Senin başına bu hadiseyi getiren kim?

Allahu Teâlâ hazretleri.

O zaman ne kızıyorsun kadere rıza göster-
sene, has müslüman olsana. Teslim olsana,
razı olsana. Yani,

يَا أَيَّتُهَا النَّفْسُ الْمُطْمَئِنَّةُ ارْجِعِي إِلَىٰ رَبِّكِ رَاضِيَةً
مَرْضِيَّةً

*Yâ eyyetühe'n-nefsü'l-mutmainneh irci'î
ilâ rabbiki râdiyeten merdiyyeh.*⁵ Bir Allah'tan
razı olmak var bir de Allah'ın razı olduğu kul
olmak var. Üstün derece bunlar. Kur'ân-ı
Kerîm'de bildirilmiş üstün derece. Sen Rab-
bin'den razı olmazsan, kaderine razı olmaz-
san, başına getirdiği mukadderâta razı olmaz-
san senin iyi Müslümanlığın nereden belli ola-
cak?

“Ama hocam ben Allah'a bir şey demiyo-
rum da zamana sövüyorum!..”

⁵ 89/Fecr, 27-28.

E zamana sövüyorsun öbür tarafa gidiyor. Kadere itiraza gidiyor. Allah'a karşı gelmeye gidiyor.

Onun için müslüman çok kızdığı zaman *lâ ilâhe illallâh* desin, *lâ havle ve lâ kuvvete illâ billâh* desin veya Arap kardeşlerimiz gibi *salli ale'n-nebiy* desin veya *Allahümme salli alâ Seyyidinâ Muhammed* desin veya *hasbünallah* desin... Bunlar güzel, kızgınlığı insan bir laf söyleyerek, patlayarak boşaltacak, tamam. Deşarj olacak ama güzel şeyle deşarj olsun sevaba girsin.

Büyüklerimiz harbe giderken bile Allah Allah diye giderlermiş; ne güzel... Allah Allah Allah Allah Allah diye bir taraftan zikrediyor, en sevaplı işi yapıyor, bir taraftan da düşmanla çarpışmaya gidiyor; ne güzel bir iş. *Lâ ilâhe illallâh* demek, zikretmek...

Onun için âdetlerimize, itiyatlarımıza hâkim olalım, dikkat edelim. Hele çocuklarımızı güzel sözlerle yetiştirelim. Kızdığı zaman açıyor ağzını yumuyor gözünü. Bir laf söylüyor, anasına babasına geliyor o söz. Hayvana benzetiyor, 'bilmem ne oğlu' diyor falan, bilmem ne...

Olmaz, demeyecek bunu! Bunu dediği zaman sen bu çocuğun ağzını yakacaksın, çimdi-riceksin, cezalandıracaksın! Harçlığını vermeyeceksin, hapsedeceksin; bunun doğru olmadığını bilecek, yapmayacak çocuk. Böyle alıştı mı, delikanlılık çağına geldi de efe oldu mu artık, kollarını kabarta kabarta sokakta yürümeye başladı mı zaten iş işten geçti... Ne baba dinler, ne dede dinler, ne hoca dinler... Bitti! Efe oldu artık; mahallenin efesi, kimse dokunamaz! Fazla yüklenirsen, fazla kızdırırsan eve de gelmez;

Gelmiyorum eve, der.

“Evlatlıktan reddediyorum...”

Edersen et, der...

Küçükken terbiye edeceksin. Ağaç yaş iken eğilir. Kötü huylar küçükken terbiye edilir, kolay. Solucanı küçükken öldürürsün ama yılan küçükken öldürülür ama -daha ısıramaz, zehri bile yok, dişleri küçük- ejderha olduğu zaman... O zaman padişahın küçük oğlunun gelmesi lazım yedi başını birden kessin diye; kolay değil o zaman. Ejderha olduğu zaman masallaşıp artık iş zorlaşıyor.

قَالَ اللهُ عَزَّ وَجَلَّ: «سَبَقَتْ رَحْمَتِي غَضَبِي»

Kâlellâhu teâlâ: Sebakat rahmetî ğadâbî.

Ravâhu Müslim.

Peygamber Efendimiz *sallallahu aleyhi ve sellem*'in bize bildirdiğine göre, Allahu Teâlâ hazretleri buyurmuş ki;

“Benim rahmetim gazabımı geçti, ondan daha ileriye gitti!”

Allahu Teâlâ hazretlerinin kullarına, mahlûkatına muamelesi rahmeti, rahmetinin cemalinin tecellisi şeklindedir. Umumi, yaygın ve çok olan, hâkim olan şeyi rahmetinin eseridir.

Rahmetinden geceyi gündüzü değiştiriyor, rahmetinden gökten yağmurlar yağdırıyor, rahmetinden yerden bitkiler bitiriyor, rahmetinden dallarda meyveler olduruyor, rahmetinden insanlara in'amlarda, ihsanlarda bulunuyor...

Gazabı?..

Gazabı da âsi kullarına. Bildiriyor, peygamber gönderiyor, kitap indiriyor, nasihat ediyor; edepsizler dinlemiyor, dinlemiyor âsi

oluyor. Âsi olanlara küçük küçük, şefkat tokatları dediğimiz cezalar geliyor, aklı başına gelsin uyanсын diye; uyanmıyor, uyanmıyor, uyanmıyor edepsizlik de devam ediyor, ediyor... Bir gün de cehennemın kütüğü, yuvarlanıp cehenneme gidiyor, yanıyor! Eh, [Alla'ın] gazabı... Gazabı da güzel.

Ey lütfu çok kahrı güzel

Lütfun da hoş kahrın da hoş.

demiş şâirin birisi, ne güzel söylemiş. Kahrı da güzel, kahrı da lazım. Kahrı da, *Kahhâr* ismi de zalimleri kahretmek için lazım. *Rahmân* ismi de, *Gaffâr* ismi de kusurluları, boynu bükükleri, hatasını anlayıp boyun bükkenleri, gözyaşı dökenleri affetmek için lazım; hepsi yerli yerinde.

Ama rahmeti çok. Hatta rûz-u mahşerde kullarına öyle rahmetiyle tecelli edip, öyle mücrimleri bağışlayacak, öyle âsileri affedecek, öyle insanların günahlarından geçecek, öyle insanları cennetine sokacak ki o rahmetinin o cûşa gelişinden o herkese ihsanının dağılmasından, şeytan dahi bir ara heveslenecek ki “Acaba ben de mi affolacağım?..” diye o dahi kendisinden bir heveslenme durumuna

gelecek ama o lâin cehenneme girecek, ebedî orada yanacak.

Muhterem kardeşlerim!

Onun için Allah'ın rahmetinden zorla kendimizi dışarıya çıkartmayalım. İlle gazabına uğramak için kaşınmayalım. İlle gazabı bize gelsin diye edepsizliğe devam etmeyelim. Rahmeti çok Rabbimiz'in. Lütfunu isteyelim, lütfuna sığınalım; kulluğu yolunda yürümeye çalışalım, günahlardan kesilmeye çalışalım.

Evet, kusurluyuz, yaptığımız şey pek âhım şahım, güzel bir şey değildir; eksikimiz vardır ama yine yolunda olursak karınca karınca, yine iyi. Yani bu kadar rahmeti galip iken, rahmeti, rahmanlığı, rahimliği ortada iken Allah'ın gazabına uğramak ancak kalbi kararmış, gözü dönmüş, mânevî bakımdan körelmiş insanlar içindir.

Allah bizi böyle katı duruma düşürmesin. Sevdiği kulların zümresinden ayırmasın.

Sonuncu hadîs-i şerîfi okuyarak bitiriyorum.

قَالَ اللهُ تَعَالَى: «إِذَا تَقَرَّبَ إِلَى الْعَبْدِ شِبْرًا تَقَرَّبْتُ
إِلَيْهِ ذِرَاعًا، وَإِذَا تَقَرَّبَ إِلَيَّ ذِرَاعًا تَقَرَّبْتُ مِنْهُ بَاعًا،
وَإِذَا أَتَانِي مَشِيًّا أَتَيْتُهُ هَرَوَلَةً».

*Kâlellahu teâlâ: İzâ tekarrabe ileyye'l-
'abdü şibran takarrabtü zirâ'an ve izâ tekar-
rabe ileyye zirâ'an takarrabtü minhü bâ'an ve
izâ etânî meşyen eteytühû herveleten.*

Enes radiyallahu anh'ten, Buharî rivayet
eylemiş bu sonuncu olarak okumayı düşündü-
ğümüz hadîs-i şerîfi. Peygamber *sallallahu*
aleyhi ve sellem Efendimiz'in bize hadîs-i
kutsî ile bildirdiğine göre;

“Allahu Teâlâ hazretleri buyurmuş ki; kul
bana bir karış gelirse ben ona bir arşın geli-
rim.” Bir karış gelirse ben ona bir arşın geli-
rim. “Kulum bana bir arşın gelirse ben ona bir
kulaç gelirim. Kulum bana yürüyerek gelirse
ben ona acele acele, koşa koşa giderim!”

Muhterem kardeşlerim!

Bu bir anlatımdır, mecazî anlatımdır. Pey-
gamber *sallallahu aleyhi ve sellem* Efendi-
miz'in hadîs-i şerîflerinde ve Kur'ân-ı Kerîm'in

âyetlerinde kullar iyice anlasınlar diye kulların anlayacağı hayattan misaller, örnekler verilmiştir. Teşbihler, mecazlar ile anlatılmıştır bazı meseleler.

Şimdi, “Kulum bana bir karış gelirse Ben ona bir arşın gelirim!..” demek, yani kulum bana azıcık, birazcık sevaplı bir iş yapar da birazcık bir yakınlaşırsa Ben ona çok mükâfat veririm, demek. Yani yaptığı işin kat kat fevkinde olan, layık olduğu karşılığın çok çok üstünde olan şeyi veririm, demek. “O bana bir arşın gelirse ben ona bir kulaç gelirim!..” demek, daima ben ona yaptığının kat kat fazlasını veririm, demek...

Muhterem kardeşlerim!

Hakikaten de öyledir, gerçekten de bizim şu dünya hayatında -hani iyi müslüman diye kendimiz biraz kendimizde rahatlık duyuyoruz ya, elhamdülillah camiye geliyoruz, namaz kılıyoruz filan diye- bizim bu topladığımız şeylerin hepsini derlesen toplasan, yaptığımız ibadetleri incir çekirdeğini doldurmaz. E, Allah'ın lütfunu toplasan, toplayamazsın!

وَإِنْ تَعُدُّوا نِعْمَتَ اللَّهِ لَا تَحْصُوهَا

*Ve in te'uddû ni'metellâhi lâ tuhsûhâ.*⁶

“[Allah’ın nimetlerini] saymak istesen sayamazsın!” Nice nice lütuflar ihsan etmiştir. Bizim yaptıklarımız bir göz nimetini karşılamaz. Dünya ehli bir patrona, “Sana şu kadar hizmet edeceğim, bana ne kadar maaş verirsin?” desen; ömür boyu yaptığın ibadetler kadar ibadet etsen adam sana bir aylık vermez, bir aylık vermez!

Bir günde kıldığımız namazlarla bir yevmiye parası alınır mı?

Alınmaz! Ama Allahu Teâlâ hazretleri rızık, sıhhat, nimet veriyor, ikram, izzet ediyor; sonra cennetini, cemalini nasip ediyor. Lütfu daima daha çoktur. Kuldan bahane... Yani;

Rahmet eşrâ behâ nemi huyed belki ura behâ nemi cûyed.

demiş İranlı âriflerden birisi. Allah rahmetine paha, bahâ, bedel istemiyor. “Ben sana rahmetimi vereceğim, ama ver bedelini!” demiyor. Rahmetine bahâ istemiyor; rahmetine bahâne istiyor. Biz namaz kılıyoruz, rahmetine bahâne ediyor; biz oruç tutuyoruz, rahmetine

⁶ 14/İbrahim, 34.

bahâne ediyor rahmetine gark ediyor bizi; biz hacca gidiyoruz, bütün ömür boyu işlemiş olduğumuz günahları sileceğini vaat etmiş...

E bizim yaptığımız şey ne?

Bir seyahat! Nihayet bir ay içinde gidiyorsun geliyor sun; uçakla gidiyorsun, uçakla geliyorsun; bütün günahlarını siliyor. Demek ki Allah rahmetine erdirmek için bize bahâne istiyor bahâne! Birazcık bir bahâne etsin de bir şeyi bize rahmetini versin diye bizim küçük amellerimizi büyük mükâfatlarla mükâfatlandırıyor

E bize yazıklar olsun ki, bu âdemoğluna yazıklar olsun ki Allah'ın rahmeti bu kadar bahânelerle insana erişirken hâlâ Allah'ın rahmetine erememiş de, kazanamamış da âhirete mücrim olarak gitmiş de cehennemi hak etmiş! Burnu yerde sürtsün öyle adamın ki bu kadar büyük rahmetten istifade edememiş!

Yahu gökten rahmet yağdı, bir damla da gelmedi mi eline?!

Yerin altına mı girdin be adam, şu rahmetten hiç istifade edemedin?!

Allahu Teâlâ hazretleri hepimize insaf versin. Gönlümüzün katılığını gidersin. İçimize yumuşaklık, kalbimize nur versin. Aklımıza akl-ı selîm ihsan eylesin, bizi sevdiği kul eylesin, sevdiği amelleri işletsin, sevdiği kimselele dost eylesin, sevdiği amelleri işlemeyi nasip eylesin. Sevdiği bir kul olarak sevdiği bir işi yaparken, sevdiği bir yolda yürürken; abdestliyken, oruçluyken, namazlıyken, niyazdayken, hac yolundayken, Kâbe'deyken, Arafat'tayken, kendi bildiği güzel bir şekilde ve dilimizde ol kelime-i tayyibe-i münciye-i mübâreke ki buyurun: *Eşhedü en lâ ilâhe illallâh ve eşhedü enne Muhammeden abduhû ve resûluhû* diye diye imân-ı kâmil ile âhirete göçüp, cennetine, cemaline erip ebedî saadete kavuşanlardan eylesin.

Bi-hürmeti esrâr-ı sûreti'l-Fâtiha.

SORULAR VE CEVAPLAR

Soru: Resim heykel konusundaki hadîs-i şerîf üzerine bir kardeşimiz diyor ki; Güzel Sanatlar Akademisi'nde yeni müslüman olmuş

arkadaşlar var, bunlar resim ve heykel bölümünde eğitim görmektedirler. Ne yapmaları gerekir?

Cevap: Allah'ın yasak ettiği sûretleri yapmamaları, o mesleğin başka uygulama şekilleri nelerse -resim ve heykel olmadan veyahut insan ve hayvan, yani canlı tasviri olmadan-başka şeyin tasvirleriyle meşgul olmaları bu işi halleder.

Soru: Duvarlarda asılı canlı resim ile televizyonda görülen canlı resim arasında bir fark var mıdır? Şer'î bakımdan haram yeri gözükmese dahi? Allah razı olsun.

Cevap: Duvarda asılı resim bir tasvirdir, yapma bir şeydir; yapanlar mesuldür, asanlar da tabii günaha girmiş oluyorlar. Yapmamaları, asmamaları gerekiyor. Televizyondaki ise mevcut bir şeyin ışıklarının aynen bu tarafa aktarılmasıdır. Yani oradan gelen ışıkların teknolojik imkânlar kullanılarak aynen şey yapılmasıdır o. Onlar fotoğraf gibi oluyor. Onlar hakkında haram yeri görünmemek şartıyla -yani açık olursa günah olur tabii- o, duvarda asılan gibi olmaz. Ötekisi sadece bir şeyin tasviridir; onun mahzuru yoktur.

Bu fotoğrafın câiz olup olmadığı konusunda ulemanın ihtilafında da şey yapılıyor; “Fotoğraf ışığı aynen alıp kâğıda aksettirmektedir.” deniliyor. Tabii canlı haliyle yaşayamayacak kadar bir şekliyle insanın fotoğrafı da vesikalarda gerekli olduğu için ona cevaz veriyor ulemamız. Fetva bu şekilde.

Soru: “Kırk gün 40 defa...” diye bazı hadîs-i şerîfler var. Bir insanın veya bir müslümanın iyi yetişmesi derecesinin yükselmesi için nasıl bir yol takip etmesi gerekir?

Cevap: Bu soruda, “Kırk gün 40 defa diye hadîs-i şerîfler...” Neyi kastettiğini düşünelim. Hani bir insan mesela 40 gün ihlâs ile Allah’a ibadet ederse, gönlünden diline hikmet pınarları şey yapar; veyahut bir insan bid’at ehliyse, bir bid’at işlerse kırk sabah onun ibadeti, taati, namazı, niyazı kabul olmaz... filan diye böyle şeyler... Bu kardeşimiz onları kastediyor demek galiba.

“İyi müslüman olmak için ne yapmak lazım?” diye bunlara bağlı olarak soruyor.

İyi bir müslüman olmak için insanın önce itikadının sağlam olması gerekiyor. Her şey iti-

kada bağlı. İtikadı bozuk, yanlış, b tıl, f sit olduğu zaman tabii ibadetler de *heb en mens r * oluyor; boŐa gidiyor. Onun için itikat önemli. Allah'ın varlığını, birliğini, esm sını, sıfatını İslâm'ın, Peygamber Efendimiz'in, Kur'ân-ı Kerîm'in bildirdiği, Őeriatın tarif ettiği Şekilde bilmesi önemli.

Ondan sonra bu bizim İslâm'ın Şartı olarak ileri sürülen ibadetler, insanın iyi insan olmasının pratik vesileleridir.

“Bir insan iyi insan olacak. Nasıl olacak, ne yapsın, are nedir? Bana yapılacak Şeyi söyle?..”

Namaz kıl, oruç tut vesaire. İŞte bunlar çareler olmuş oluyor. İnsan Őeriatın emirlerini, yasaklarını uyguladığı zaman iyi insan oluyor; çünkü onlar zaten iyi insan olmanın formülleri. Allah, Yaradanımız, kâinatın sahibi, hâlıkı bizim halimizi en iyi bildiğinden, bizim nasıl iyi insan olacağımızı en iyi bildiğinden o tavsiyeleri onun için yapmış.

İslâm'ın emirleri kimin faydasınadır?

İnsanın faydasınadır, cemiyetin faydasındır.

Allah, insanın aklını, ruhunu, bedenini, neslini ve cemiyeti korumak için bu emirlerinin hepsinin ana gayesini böyle tevcih etmiştir. Günde beş vakit namaz kılan kötülüklerden uzak olur; oruç tutan nefsini terbiye eder, iradesine hâkim olur; zekât veren merhamet duygusu gelişir, etrafındaki insanlara yardım ettiği için muhitinde sevilir tutulur, cemiyette denge, sevgi muhabbet olur filan gibi... İslâm'ın emirlerine uyması lazım. İslâm'ın emirlerine uyduğu takdirde [iyi insan olur.]

Burada biz vaaz verirken zaman zaman da söylüyoruz; İslâm'daki bazı amellerin sevapları bazı amellerden kat kat üstün oluyor. Çok üstün oluyor. Bazı noktalar püf noktası, önemli nokta oluyor. Güreşi kazanmanın, oyunun esas şeyi olmuş oluyor. Onlara çok dikkat etmek lazım.

Mesela sünnete uygun yaşamak gerekiyor. Bid'at ile olursa kıymeti olmuyor. Bid'at ehlinin Allah ibadetini, taatini kabul etmiyor; bir. Demek ki hemen Peygamber Efendimiz'in sünnetine sarılıp o yolda yürüyecekmiz. İki; takvâ ile, verâ ile yapılan amel... Yani titiz müslüman, gayretli, yaptığı şeyin iyi olmasına

dikkat eden, günahlardan iyi sakınan bir müslümanın ibadeti ötekisine göre 1000 misli fazla sevaplı olabiliyor. Demek ki takvâ ehli olmamız lazımmış.

Sonra, “İnsanların en hayırlısı insanların en faydalı olandır.” deniliyor. “Merhamet edene merhamet olunur.” buyuruluyor. Demek ki öteki insanların iyiliği için, öteki insanların mutlu olması için çalışınca sevabı çok oluyor. İşte buna benzer sevabı çok olan şeylere de dikkat edip onları çok icrâ etmek lazım. Zikrullahın sevabı çok oluyor, niyetin iyi olmasının faydası çok oluyor. Onlara dikkat etmek lazım. O zaman iyi Müslümanlık olur. Ahlâkını düzeltmesi lazım, nefsini ıslah etmesi lazım, o zaman iyi Müslümanlık olur.

Allahu Teâlâ hazretleri hepimize iyi müslüman olmayı nasip eylesin. Hepimize cennetin bu hadîs-i şerîflerde anlatılan nimetlerini görmeyi, lütfuna, ihsanına ermeyi, cemaliyle müşerref olmayı nasip eylesin.

Bi-hürmeti esrâr-ı sûreti'l-Fâtiha.

Prof. Dr. Mahmud Es'ad COŞAN
29 Cemâziye'l-Âhir 1409 / 05.02.1989
Sapanca/ Sakarya

[Bütün HADİS DERSLERİ'ne PDF olarak ulaşmak için tıklayınız.](#)

